

Spojená škola

Kontakt

Adresa školy: Škola 478, 086 33 Lhotov

Telefón: 0544798211

E-mail: spojenskolajhova@gmail.com

Webstránka: www.spojenaskolajhova.edu.page.org

Editoriál

Milí čitatelia,

sme radi, že ste si opäť našli čas a nakuknete do nášho nového čísla časopisu Školoviny. Tak čo, aké boli známky na vysvedčení? Dúfam, že v pohode. Poniectori ste už iste zabudli, že nejaké vysvedčenie vôbec bolo. Ak ste s ním neboli spokojní, nastal najvyšší čas na opravovanie. Táto zima bola bohatá na snehovú prikrývku. Mohli sme sa do sýtosti lyžovať, sánkovať a gulovať a poniektorí možno aj stavať snehuliakov. Ja osobne sa už teším, že je jar a hlavne na leto, kedy sa už nebudem musieť toľko obliekať. Dám si na seba tričko, krátke nohavice a vybehnem von na vzduch. O chvíľu je tu Veľká noc a s ňou aj veľkonočné prázdniny, na ktoré sa všetci určite tešíme. Budú spojené s oblievačkou a šibačkou. Takže chlapci, buďte k dievčatám prosím zhovievaví a šetríte vodou a korbáčmi. V novom čísle časopisu opäť nájdete mnoho zaujímavých a pútavých článkov, rubrik a zábavy. Tak neváhajte a otočte prvú stranu.

šéfredaktor

Obsah

- 2 Medzinárodné dni v mesiaci Marec
- 3 Medzinárodný deň žien
- 4 Popolcová streda – začiatok pôstu
- 6 Jozef z Nazareta
- 7 Deň učiteľov
- 8 Deň vody
- 10 Deň vody v triede 7.A
- 11 Matematická súťaž
- 12 Spish talent 2019
- 13 Hviezdoslavov Kubín – školské kolo
- 14 Z rozprávky do rozprávky
- 15 Návšteva obecnej knižnice – 5.A

MAREC JE BOHATÝ NA MEDZINÁRODNÉ DNI, TAK SI ICH PRIPOMEŇME

1. Svetový deň modlitieb žien
8. Medzinárodný deň žien
9. Deň paniky
11. Európsky deň na pamiatku obetí terorizmu
14. Medzinárodný deň akcií proti priehradám a pre rieky, vodu a život
Svetový deň obličiek
15. Svetový deň spotrebiteľských práv
Európsky deň spotrebiteľov
17. Medzinárodný deň planetárii
19. Sviatok sv. Jozefa
Svetový deň sociálnej práce
20. Svetový deň divadla pre deti a mládež
Medzinárodný deň šťastia
21. Medzinárodný deň boja proti rasovej diskriminácii
Svetový deň Downovho syndrómu
Medzinárodný deň lesov
Medzinárodný deň bábkarstva
Medzinárodný deň invalidov
Svetový deň zdravého spánku
Svetový deň poézie
22. Medzinárodný deň tuleňov
Svetový deň vody
23. Svetový deň meteorológie (WMO)
24. Svetový deň tuberkulózy (WHO)
25. Deň zápasu za ľudské práva
Medzinárodný deň spomienky na obeť otroctva a transatlantický obchod s otrokmi
26. Svetový deň epilepsie
27. Svetový deň divadla
28. Deň učiteľov

MEDZINÁRODNÝ DEŇ ŽIEN

Medzinárodný deň žien považuje veľa ľudí za komunistický sviatok a už pätnásť rokov ho neslávia. 8. marec je ale o niečom úplne inom, nedá sa nahradiť Dňom matiek a nedá sa na neho zabudnúť. Už len preto, že MDŽ sa oslavuje od roku 1910 a v roku 1975 bol uznaný radou OSN ako medzinárodný sviatok.

Ako MDŽ vznikol?

Poslednú februárovú nedeľu v roku 1908 demonštrovali stovky žien v Spojených štátoch za svoje politické, ekonomické a spoločenské práva, hlavne za právo volebné.

V marci 1910 sa uskutočnila prvá Medzinárodná ženská konferencia v Kodani a na nej bol oficiálne ustanovený deň žien, zatiaľ ale nebol ujednaný presný dátum.

Foto: vlastný archív

Už o rok neskôr sa v polovici marca slávi MDŽ v Rakúsku, Švajčiarsku a Nemecku. Niekoľko dní na to sa odohráva tragický požiar v newyorskej textilnej továrni, kde za hrozných podmienok pracujú tisíce najmä talianskych a židovských imigrantiek. Vyjde najavo že továreň má falošné únikové východy a za zamestnankyňami vedenie zamyká dvere výrobných hál, v plameňoch zomrie 146 žien. Paradoxom je, že práve tieto ženy niekoľko mesiacov pred tým neúspešne štrajkovali za zlepšenie pracovných podmienok v továrni.

Po ženských nepokojoch a demonštráciách proti vojne a biede v Petrohrade roku 1917 je pevne ustanovený 8. marec ako MDŽ. Práve táto udalosť, značne prekrútená, sa stala podkladom pre komunistické oslavy MDŽ.

Prečo sa MDŽ stále oslavuje?

Pretože je stále treba pripomínať, že ženy museli za svoje práva tvrdo bojovať a nemali ich samozrejme, tak ako muži.

Pretože ešte dnes, sto rokov po vzniku MDŽ, nemajú všetky ženy zaručené rovnaké práva ako muži, a to ani v tzv. civilizovaných spoločnostiach.

<https://wanda.pluska.sk/oslavujeme-mdz-mali-by-sme/zabava/pele-mele/501368.html>

POPOLCOVÁ STREDA, ZAČIATOK PÔSTU

Po veselom fašiangovom období nastáva čas útlmu, čiže pôstu. Ten začína na Popolcovú stredu, ktorá pripadne tento rok na 6. marec 2019. Na dedinách mládenci obradne "pochovávali" basu, symbol dedinských tancovačiek.

Foto: vlastný archív

Končili sa fašiangy. Dedinská pospolitosť sa zúčastnila symbolického, humorného pohrebu. V ten deň bolo viac dovolené ženám. Tento deň volali aj **Škaredá streda**, lebo všetky ženy mali sviatok. Bol to čas, kedy pojedli mäso z koncoročných a januárových zabíjačiek a ešte neprišiel čas mláďat kôz, či barančekov. Preto jedli väčšinou kaše, lúšteniny, kyslú kapustu, múčne jedlá, pili bylinkové čaje a maximálne mali ryby, čiže jedlá pôstne. Organizmus sa prečistil a dost si oddýchol pred blížiacou sa jarou, kedy sa príroda prebúdzá do svojho nového, vitálneho cyklu.

Pôstne obdobie

Kresťanská liturgia potvrdzovala životný štýl pôstu v tomto predjarnom období. V pôste zvyrazňovala a hľadala múdre sebaobmedzenie v záujme sebazachovania v psychickom i fyzickom zmysle. Odľahčuje sa nielen duši, ale aj telu a najviac srdcu, ktoré si nemôže ani na chvíľu oddýchnuť a musí pracovať permanentne.

V rímskokatolíckom liturgickom kalendári je **Popolcová streda prvým dňom pôstneho obdobia**. Jej termín pripadá na 40. deň pred Veľkou nocou. Do týchto 40 dní sa nepočítajú nedele, preto v praxi pripadá Popolcová streda na 47. deň pred Veľkonočnou nedeľou. Pre nepravidelný dátum Veľkej noci sa jej termín každý rok mení.

Názov dňa pochádza zo zvyku páliť palmy či bahniatka z Kvetnej nedele z minulého roka. Takto získaný popol sa používa pri bohoslužbe Popolcovej stredy, kedy sú veriaci poznačení krížikom, popolom na čelo.

Poznačenie popolom je sprevádzané slovami: *”Pamätaj, že si prach a na prach sa obrátiš.”* alebo *”Obráť sa a ver evanjeliu.”* Je to symbol pokánia.

Popolcová streda je pripomienkou ľudskej konečnosti a cieľa či smerovania vlastného života.

Popolcovou stredou začíname pôstne obdobie a v ten deň je prísny pôst, takmer hladovka. Je to pozvanie liturgie do nového liturgického roku. Nasledujúce dni nás privedú k Veľkej noci, pamiatke na umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Pána. Pripomína pomínelosť pozemského života - všetko sa raz pomíne a my zomrieme. Sme pútnikmi na tomto svete, ktorí nesmú zabudnúť na svoj pravý a konečný cieľ.

Pôst končil na Bielu, veľkonočnú sobotu po vzkriesení Krista. Večer na Bielu sobotu je Vzkriesenie a po ňom a západe Slnka sa už môže konzumovať aj mäso, najčastejšie je to údená veľkonočná šunka.

JOZEF Z NAZARETA, MANŽEL PANNY MÁRIE

Svätý, 1. Storočie **Sviatok**: 19.marec; 1. máj – spomienka sv. Jozefa Robotníka

Význam mena Jozef: Boh pridal, rozhojnil (hebr.)

Patrón otcov, tesárov, robotníkov, ekonómov, prokurátorov, zomierajúcich

Sv. Jozef bol pestúnom Pána Ježiša a pred zákonom bol jeho otcom a manželom Panny Márie. Vieme o ňom veľmi málo, len to, čo je o ňom napísané v Sv. Písme. Pochádzal z kráľovského rodu, bol potomkom kráľa Dávida. Narodil sa v Betleheme, no potom neskôr sa presťahoval do Nazareta, pravdepodobne kvôli práci. Bol chudobným tesárom. V Nazarete sa zasnúbil s Máriou, tradícia hovorí, že vtedy už bol v pokročilom veku. Keď Mária počala, bolo to tajomstvo, takže ani Jozef o tom nevedel. Tam sa ukázal Jozefov charakter. Spolu totiž nebývali ani nežili, a on videl, že čaká dieťa. Zrejme ho to trápilo; podľa vtedajších zvyklostí ju mal dať ukameňovať. On sa však rozhodol, že ju radšej potajomky prepustí, aby jej neublížil. Vtedy sa mu zjavil Pánov anjel a povzbudil ho, aby si ju nebál zobrať za manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je od Boha. Jozef poslúchol. Ďalšia zmienka o ňom je vtedy, keď išiel na základe vládneho nariadenia do Betlehema, keďže bolo veľké sčítanie ľudu v Rímskej ríši, do ktorej vtedy patrila aj Palestína. Tam Mária porodila svoje dieťa – Ježiša, dlho očakávaného Mesiáša. Jozef vždy vystupuje ako hlava rodiny, ako ten, ktorý sa má zodpovedne postarať o svoju rodinu. Na štyridsiaty deň išli do Jeruzalema, aby obetovali Ježiša v chráme Bohu. Potom sa vrátili do Betlehema. Do Nazareta zrejme nechceli ísť kvôli jeho neslávnej povesti. V evanjeliu sa spomína aj príbeh mudrcov, ktorí prišli do Betlehema pokloniť sa kráľovi. Bolo to asi dva roky po narodení Ježiša. Keďže kráľ Herodes potom číhal na život malému Ježišovi, Jozef sa zobral s celou rodinou do Egypta. Tradícia hovorí, že tam sa usídlili v niektorej zo židovských osád, asi na severovýchode od Káhiry. Keď nebezpečenstvo pomínulo, vrátili sa z Egypta, ale usadili sa v Nazarete, keďže krutovláda Herodesovho nástupcu Archelaa pokračovala. Ďalej sa sv. Jozef spomína už iba raz, a to keď sa dvanásťročný Ježiš stratil v chráme. Táto krátka správa hovorí o tom, že Svätá rodina viedla usporiadaný život – každý rok chodievali do chrámu, ako kázal židovský zákon. V ďalších rokoch sa Ježiš vyučil popri

Jozefovi tesárskemu remeslu. Viac zmienok v Evanjeliu o sv. Jozefovi nemáme. Nezachytávajú ani jedno jeho slovo. Nevieme ani to, kde a kedy zomrel. Asi sa to stalo ešte pred verejným vystúpením Ježiša.

O úcte k sv. Jozefovi v prvých storočiach nevieme. Až v 12.-13. storočí si ho niektoré rehole vyvolili za patróna, uctieval ho napr. sv. František Assiský, františkáni, dominikáni, sv. Terézia z Avily. Jeho sviatok, ktorý slávime **19.marca**, patrí medzi prikázané (u nás na Slovensku je tento sviatok dišpenzovaný, čiže nie prikázaný). Pápež Pius XII. zaviedol sviatok sv. Jozefa Robotníka 1. mája, ktorý je však len ľubovoľnou spomienkou.
<http://www.zivotopisysvatych.sk/jozef/>

DEŇ UČITEĽOV

Pre pedagógov sa Deň učiteľov stal tou chvíľou počas roka, keď žiaci i spoločnosť ocenia ich prácu.

Deň narodenia pedagóga, filozofa, spisovateľa a teológa Jana Amosa Komenského - 28. marec - sa stal pre vyučujúcich v bývalom Československu aj v súčasnej Českej republike (ČR) a Slovenskej republike (SR) sviatkom: Dňom učiteľov.

Múzeum J. A. Komenského v Uhorskom Brode v ČR pri príležitosti 425. výročia narodenia Jana Amosa Komenského pozýva na slávnostne otvorenie svojich revitalizovaných expozícií.

Foto: vlastný archív

V Múzeu J. A. Komenského aj v Národnom pedagogickom múzeu a knižnici J. A. Komenského v Prahe bude deň otvorených dverí pri príležitosti Dňa učiteľov.

J. A. Komenský (28.3. 1592-15.11. 1670) sa svojím dielom, názormi a pedagogickou činnosťou zaradil medzi najvýznamnejšie osobnosti svetovej pedagogiky. Vypracoval systém pedagogiky ako vedy a predstihol dobu, v ktorej žil natoľko, že škola podľa jeho predstáv je naďalej ideálom.

Pre pedagógov sa Deň učiteľov stal tou chvíľou počas roka, keď žiaci i spoločnosť ocenia ich prácu. Prezident republiky, minister školstva, predstavitelia samosprávnych krajov pri príležitosti tohto dňa slávnostne oceňujú pedagógov a v prejavoch pripomínajú, že školstvo patrí medzi priority. Uznávajú, že učiteľské povolanie je náročné i prítlačivé. Pripúšťajú, že práca učiteľov nie je docenená - to sa týka statusu učiteľa i jeho finančného ohodnotenia.

<https://slovensko.hnonline.sk/934574-den-ucitelov-preco-ho-na-slovensku-oslavujeme-prave-dnes>

SVETOVÝ DEŇ VODY

Prvýkrát bol Svetový deň vody vyhlásený Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov v roku 1992 na konferencii OSN o životnom prostredí a rozvoji, ktorá sa konala v Rio de Janeiro v Brazílii a pripadol na 22. marec 1993. Aktuálnosť a význam Svetového dňa vody je daná aj skutočnosťou, že na svete viac ako dve miliardy ľudí trpí nedostatkom pitnej vody, nemá prístup k vode. Témou a mottom Svetového dňa vody 2019 je "Leaving no one behind" („Nenechať nikoho bokom“ alebo „Brať na každého ohľad“) vychádzajúc z Agendy 2030, ktorá dáva svetu prísľub do roku 2030 zabezpečiť „vodu pre všetkých“ v rámci stratégie trvalo udržateľného rozvoja, z ktorého musí mať každý človek prospech.

DEŇ VODY V TRIEDE 7.A

Marginalizované skupiny obyvateľstva (ženy, deti, utečenci, osoby so zdravotným postihnutím a mnoho ďalších) sú často prehlíadané a vo svojej snahe získať zdravotne bezpečnú vodu a hospodáriť s ňou čelia diskriminácii z rôznych dôvodov (napr. pohlavie, rasa, národnosť, náboženstvo, jazyk, ekonomický a sociálny stav, degradácia životného prostredia, zmena klímy, rast populácie, konflikty, nútené vysídľovanie a migrácia).

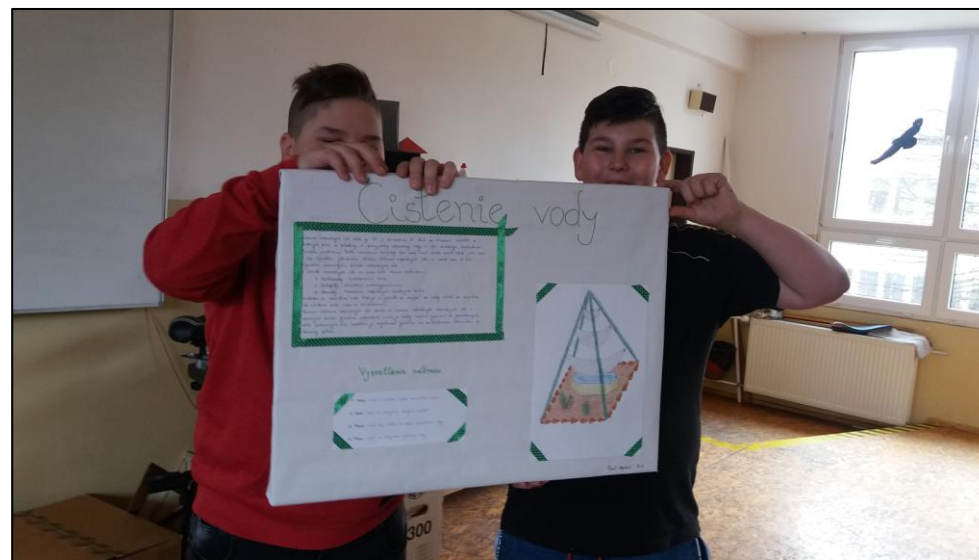
V súčasnej dobe žije na svete 2.1 miliardy ľudí v domácnostiach bez bezpečnej pitnej vody, čo ovplyvňuje ich zdravie. Nevhodné podmienky sú príčinou 361 000 úmrtí detí vo veku do päť rokov, a to väčšinou v krajinách s nízkymi príjmami.

Okrem hromadného zásobovania pitnou vodou prostredníctvom verejných vodovodov je obyvateľstvo zásobované aj z individuálnych vodných zdrojov. **Niektoré vodné zdroje pre individuálne zásobovanie nevyhovujú hygienickým požiadavkám a predstavujú trvalé riziko ohrozenia zdravia.** Najčastejšie ide o prekračovanie hodnôt indikátorov fekálneho znečistenia, dusičnanov, dusitanov, amónnych iónov a železa. **Kvalita vody v individuálnych vodných zdrojoch môže byť negatívne ovplyvňovaná aj zlým technickým stavom studní, nedostatočnou hĺbkou, neupraveným a nedostatočne chráneným okolím zdroja, nevyhovujúcou likvidáciou splaškových vôd v ich okolí.** **Vysoké riziko ohrozenia infekčnými ochoreniami je najmä v čase povodní a záplav.**

Pri rozhodovaní o využívaní studne na pitné účely by mal vlastník brať do úvahy výhody i nevýhody, ktoré so sebou prevádzka studne prináša. Voda zo studne môže prinášať na jednej strane benefit čerstvosti a príjemnej chuti bez ovplyvnenia vody vodárenskými úpravami a dlhou cestou k spotrebiteľovi, na druhej strane kladie na majiteľa studne povinnosti, potrebné pre zaistenie kvalitnej a zdravotne bezpečnej vody.

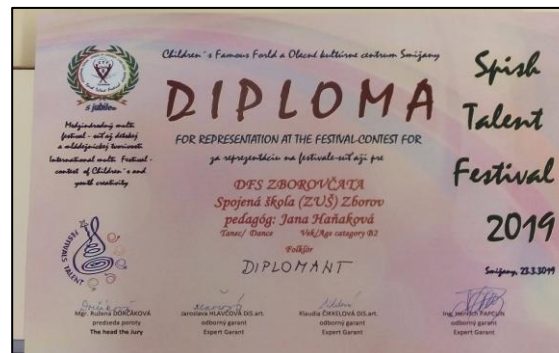
<https://www.ruvzpp.sk/aktuality-a-novinky/svetovy-den-vody-2019/>

V rámci "Svetového dňa vody" mali žiaci 7.A triedy za úlohu v priebehu mesiaca marec vypracovať projekt zameraný na ochranu vody, čistenie odpadovej vody. Z tohto dôvodu sme si 1.4.2019 spolu so žiakmi 7.A triedy spríjemnili hodinu chémie odprezentovaním projektov zameraných predovšetkým na čistenie vodných zdrojov, odpadovej vody. Žiaci boli rozdelení do 4 skupín, každá skupina mala za úlohu vytvoriť 3D model čističky odpadovej vody, plagát venovaný návrhom na ochranu vodných zdrojov a prezentáciu, kde zachytili zaujímavosti venované spotrebe vody v našich domácnostiach. Žiaci sa dozvedeli viaceré informácie a svoje výtvary umiestnili na hornej chodbe, kde si ich môžu prezrieť aj ostatní žiaci v škole.

Dňa 22. a 23. marca 2019 žiaci tretieho a štvrtého ročníka Spojenej školy (ZUŠ) zo Zborova zažívali deň plný napätia a radosť so svojou p. uč. J. Haňakovou. Zúčastnili sa tanečnej súťaže „Spish Talent 2019“ v DK Smižanoch, s dvoma tanečnými choreografiami. S tancom "Karička" vo folklóre získali štvrté miesto a s tancom „Minulosť a budúcnosť“ získali tiež štvrté miesto. Prvú disciplínu zvládli žiaci - M. Balonová, R. Guláková, V. Kurtyová, K. Zajacová, D. Geffertová, Edita Čobejová a v druhej disciplíne Jozef Ferenc a Daniela Siváková. Chvilke plné prekvapení a dojatia bolo cítiť v každej z nich. V druhý deň po súťaži sa zúčastnili Galavečera v DK Smižanoch, kde sa dozvedeli výsledky svojho snaženia. Rôzne štýly tancov predviedlo 15 tanečných skupín a po prevzatí dvoch ocenení za štvrté miesta „Zborovčatá“ neskrývali radosť. Tá im dodala ďalšiu motiváciu pre aktívny pohyb v podobe tanca.

HVIEZDOSLAVOV KUBÍN - ŠKOLSKÉ KOLO

Umiestnenie:

1. kategória Poézia:

2. miesto - Ján Balon (3.A) a Veronika Nagyová (4.A)

3.miesto - Peter Gujdan (Smilno) a Jozef Lukáč (Smilno)

1. kategória Próza:

2.miesto - Sára Kravčíková (Smilno)

3.miesto - Ján Gujdan (Smilno) a Simon Hatala (4.A)

LITERÁRNA SÚŤAŽ PRE 5. ROČNÍK Z ROZPRÁVKY DO ROZPRÁVKY

NÁVŠTEVA OBECNEJ KNIŽNICE - 5.A

